

підвищити якість надання посередницьких послуг в митній сфері, удосконалити діяльність митних брокерів та митних перевізників в нашій державі.

Література:

1. Митний кодекс України : Закон України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

2. Христова В. Інститут митних брокерів як ліцензований вид підприємницької діяльності/В. Христова // Новітні наукові дослідження держави і права. — 2011. — Т. 2. — С. 252-258.

Назар Дутчак

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н., ст. викладач Фільо М. М.

ІНСТИТУТ МИТНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В умовах активізації експортно-імпортних операцій країна зустрічається із проблемою зростання обсягів контрафактних та контрабандних товарів, що з'являються на внутрішньому ринку, різкими коливаннями валютного курсу, доцільністю застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання тощо.

Митна безпека є одним із ключових напрямів розвитку системи національної безпеки. Від обраного та чітко окресленого вектору ведення зовнішньоекономічної політики та цілеспрямованості влади залежить ефективність та економічна доцільність від проведених заходів із реорганізації та модернізації існуючої системи.

Головними завданнями, з якими найчастіше зустрічається країна в процесі розроблення системи попередження загроз митній безпеці, є:

- попередження зростання обсягів контрафактних товарів, боротьба з контрабандою, митними правопорушеннями, відмиванням доходів одержаних злочинним шляхом;
- здійснення контролю за переміщенням валютних та культурних цінностей під час їх переміщення через митний кордон;
- застосування тарифних та нетарифних санкцій;
- контроль за правильністю визначення бази оподаткування та повнотою сплати митних та інших обов'язкових платежів та інші.

Основним завданням, яке постає перед митними органами України, є забезпечення митної безпеки у напрямках створеної системи захищеності національних та митних інтересів держави, а також можливості та здатності створеними системними принципами забезпечити протидію можливим небезпекам у митній галузі [1].

Тобто з однієї сторони, митна безпека, що являє собою комплекс (систему) ефективних економічних, правових, політичних та інших заходів держави, суспільства й осіб із захисту інтересів народу та держави в зовнішньоекономічній сфері і, зокрема, у митній сфері, - впливає із зовнішньоекономічної безпеки та є її складовою, а з іншого, митна безпека, яка забезпечується виконанням митної справи, перебуває на стику силових і несилових складових національної безпеки й може бути виділена в окреме поняття [2,с.5-16].

Головна мета забезпечення митної безпеки – це досягнення необхідного рівня надійності митної системи, зокрема досягнення усталеної та передбачуваної роботи митних органів, достатнього рівня сприяння зовнішньоекономічній діяльності в нестабільних зовнішніх і внутрішніх умовах, забезпечення зниження ризиків, а також виявлення та нейтралізація ризик-чинників, які безпосередньо впливають на стан реалізації митної справи й опосередковано – на зовнішньоекономічну діяльність [3].

Виходячи з вищезазначеного варто відмітити, що незалежно від характеру факторів негативного впливу головними завданнями, що митна безпека повинна забезпечити в процесі

захисту національних інтересів держави та суспільства згідно чинного законодавства України, а також ратифікованих договорів та угод про міжнародне співробітництво, є:

- переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів;
- здійснення митного регулювання, пов'язаного з установленням розмірів податків і зборів та повнотою їх справляння;
- застосування митних процедур, заходів митно-тарифного й нетарифного регулювання;
- проведення робіт, направлених на боротьбу з контрабандою та порушеннями митних правил;
- виконання інших, покладених на митні органи, завдань шляхом ефективної реалізації митної справи.

У процесі забезпечення митної безпеки суб'єктом виступають митні органи, а об'єктом – захист економічних інтересів держави в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Головним завданням митних органів України є наповнення держбюджету та захист національних інтересів країни. Тому за досить короткий проміжок часу було створено дієву систему наповнення бюджету країни, службу боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями, контролю за правомірністю застосуванням митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання, введенням системи електронного декларування товарів, розвитком міжнародного співробітництва, поступовою переорієнтацією на пост-митний контроль тощо. Водночас в процесі формування митних органів зустрічається велика кількість проблем серед яких головними можна визначити наступні:

- відсутність розробленої досконалої системи взаємодії із правоохоронними органами;
- необхідність зменшення впливу людського фактору на процес митного оформлення, що повинно зменшити частку «сірого» та «чорного» імпорту, збільшити надходження до бюджету країни, а також забезпечити ефективну боротьбу з корупцією в державних органах;
- постійне заниження митної вартості імпортованих товарів з метою зменшення митних платежів, які підлягають сплаті, а також завищення фактурної вартості при експорті з метою збільшення відшкодування ПДВ з бюджету країни;
- внесення до реєстру об'єктів права інтелектуальної власності значної кількості таких об'єктів, що призводить до затримки митних оформлень в процесі спрацювання системи управління ризиками;
- зменшення рівня соціального захисту, відсутність належного матеріального стимулювання, що знижує продуктивність роботи та змушує працівників вчиняти неправомірні дії;
- зростання скарг на затримки процесів митного оформлення без обґрунтування причин, а також неввічливої поведінки посадових осіб митниці;
- зменшення видатків на фінансування матеріально-технічної бази;
- тривалий процес реалізації конфіскованих в дохід держави товарів або ж і взагалі неможливість їх реалізації та ін.

Отже, розставлення чітких пріоритетів у своїй діяльності надасть змогу митним органам з мінімальними затратами забезпечити ефективну взаємодію із правоохоронними органами країни та максимізувати ефективність наповнення державного бюджету країни.

Література:

1. Користін О.Є. Митна служба як суб'єкт забезпечення економічної безпеки / О.Є. Користін // Економічна безпека - Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://libfree.com/100592629_ekonomikamitnasluzhba_subyeckt_zabezpechennya_ekonomich_pouj_bezpeki.html, вільний – Заголовок з екрану.
2. Пашко П.В. Умови та чинники забезпечення митної безпеки / П. В.Пашко // Митна справа. – 2010. - № 1 (67). – С. 5-16;

3. Комаров О. В. Забезпечення митної безпеки на основі адміністрування ризиків як пріоритетний напрям гарантування державної безпеки / О. В. Комаров [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=496>, вільний.

Сергій Дячук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Бондаренко Є.П.

ПРОБЛЕМАТИКА МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Подальший економічний розвиток України напряму залежить від актуального стану економіки, державних фінансів, державного регулювання. Важливого значення при цьому набуває розробка фундаментальних основ регуляторної політики держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності та ефективних механізмів її реалізації насамперед через інструменти митного оподаткування. Це потребує формування узгодженої системи заходів із забезпечення збалансованості економіки й рівноваги внутрішнього ринку України, стимулювання прогресивних структурних змін в економіці, перерозподіл залучених матеріальних, трудових та інших ресурсів [1, с.153]. Питання щодо необхідності підвищення ефективності митної політики нині набуває першочергового значення. Це стосується, зокрема, формування ефективної системи митного оподаткування, оскільки саме економічне регулювання – основна складова цієї категорії.

Наявні проблеми митного оподаткування відображено у працях І. Бураковського, В. Ващенко, А. Гальчинського, Н. Горін, О. Гребельника, Г. Дроздової, В. Дудчака, Ю. Козака, І. Лютого, Т. Реви, А. Соколовської та ін. Автори здебільшого порушують питання функцій митно-тарифних механізмів і податків у системі забезпечення державного регулювання, їхніх класифікацій та адміністрування, особливостей застосування мита, ПДВ та акцизного податку під час експортно-імпортних операцій, вплив на доходи бюджету. Але дослідження проблем митного оподаткування в контексті стратегії економічного розвитку держави є малодослідженим.

Митне оподаткування – це частина загальнодержавної системи оподаткування, невід’ємна складова зовнішньоторговельної, фіскальної та регуляторної політики будь-якої країни світу [2, с.31]. Призначення митного оподаткування – це не тільки реалізація захисної функції митної діяльності шляхом збереження ринкових позицій національного товаровиробника, запобігання контрабанді та порушенням митних правил, а також і реалізація фіскальної функції митних платежів – наповнення державного бюджету. Частка митних платежів у наповненні державного бюджету досить вагома. Одна з причин постійних порушень під час сплати податкових зобов’язань суб’єктами ЗЕД – високі ставки податків, які відбивають бажання платників бути чесними перед державою.

Досвід митного оподаткування показує, що за умови бездумного фіскального оподаткування втрачає не лише споживач, а й національне виробництво, позбавлене імпорту іноземних товарів, сировини та технологій через суттєве збільшення митного тарифу або взагалі не ввізних через надвисокі фіскальні бар’єри. Окрім того, існування високих ставок митного тарифу породжує практично неконтрольовану систему контрабандного товарообігу, що повністю дестабілізує систему митного контролю та сприяє розвитку корупції в митних органах. У практичній діяльності розвинених країн світу основоположними є функції регулювання та контролю, а вже потім наповнення державної скарбниці за рахунок митних надходжень. Такий підхід в умовах сучасної світогосподарської динаміки вважаємо виправданим і необхідним для найшвидшого впровадження на національних теренах.

Зазвичай соціально-економічний розвиток передбачає максимально ефективну, раціональну зайнятість і покращання добробуту населення, забезпечення реальних умов підвищення заробітної плати. Це належить до завдань підвищення технологічності товарів, що виготовляються в країні, тому розмір ставки ввізного мита має бути економічно обґрунтовано